

سرفصل درس «نحو ۲»

۱. معرفی درس و منطق آن:

علم نحو شناخت نقش و کارکرد کلمات در جمله است. از طریق این علم دانشجو درمی یابد که وظیفه و نقش هر واژه در جمله چیست. آموزش این درس به یادگیرنده کمک می کند تا توانمندی لازم را برای تعیین نقش و کارکرد کلمه در جمله و در نتیجه فهم و ترجمه درست جمله کسب نماید. علم نحو با کمک علم صرف و علم معانی زمینه لازم را برای درک و فهم دقیق جمله و زیبایی های متون دینی و ادبی به ویژه قرآن کریم فراهم می کند.

نام درس به فارسی: نحو ۲ نام درس به انگلیسی: Syntax 2	مشخصات درس
پایامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو معلم قادر خواهد بود:	نوع درس: نظری
۱- آخر کلمات را با توجه به نقش آنها در جمله، درست بخواند.	تعداد واحد: ۲
۲- جمله ها و عبارات را در متون مختلف ترجمه و درک نماید.	تعداد ساعت: ۳۲
۳- انواع اعراب را تشخیص داده و جمله اسمیه و فعلیه را بشناسد و به شکل درست به کار گیرد.	شایستگی کلیدی: موضوعی
۴- بر مباحث علم نحو تسلط یافته و بتواند آنها را در متون عربی، بررسی و ارزیابی کند.	پیش نیاز: نحو ۱
۵- متناسب با آموخته های نحوی، زیبایی های متون دینی و ادبی از جمله قرآن کریم را درک و تحلیل کند.	استاد متخصص برای تدریس: دکتری زبان و ادبیات عربی

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن:

فصل اول: اعراب اسم (مرفوعات)

- اسم کان و اخوات آن
- اسم کاد و اخوات آن
- اسم حروف شبیه به لیس
- خبر إنّ و اخوات آن
- خبر لا نفی جنس
- ضمیر شأن

فصل دوم: اعراب اسم (منصوبات)

- مفعول مطلق
- مفعول به
- أفعال دو مفعولی (أفعال قلوب)
- أفعال دو مفعولی (أفعالی که مفعول به آنها در اصل مبتدا و خبر نیست)
- أفعال سه مفعولی
- سایر عوامل مفعول به (اسم فعل، اسم فاعل، اسم مبالغه، اسم مفعول، صفت مشبیه، مصدر، أفعال تعجب)

فعالیت یادگیری: پس از ارائه مباحث درسی هر جلسه توسط استاد، دانشجویان تمرین‌های مرتبط با هر مبحث درسی را حل می‌نمایند.

تکالیف عملکردی: دانشجویان موظف هستند مباحث درسی را در منابع گوناگون دینی و ادبی عربی از قبیل قرآن کریم، نهج البلاغه، متون ادعیه و نظم و نثر جستجو نموده و تحلیل نمایند.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

فراهم آوردن فرصت‌های یادگیری مستقیم در داخل محیط آموزشی، نیازمند استفاده از شیوه ارائه مستقیم مباحث نظری به همراه مشارکت دانشجویان و تحلیل پاسخ‌های مربوط به پرسش‌های مطرح شده است. در این درس، آموزش‌های کلاس درس با محوریت استاد انجام می‌شود؛ هر چند که در هر جلسه درس، دانشجویان مشارکت دارند و موظف هستند بر اساس برنامه اعلام شده به مطالعه منابع پردازند و در مباحث شرکت نمایند. انجام فعالیت‌های عملکردی برای درک عمیق، یادگیری بهتر و به-کارگیری آموخته‌ها در موقعیت‌های آموزشی نیز، مستلزم مشارکت همگانی دانشجویان در این فعالیت‌ها می‌باشد.

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی:

متناسب با نیاز دانشگاه فرهنگیان ضرورت دارد کتاب جدید تألیف شود.

منابع فرعی:

- ۱- الشرتونی، رشید (۱۳۹۶ش). مبادئ العربية، جلد ۴ (بخش نحو)، تنقیح حمید محمدی. قم: دارالعلم. (تا زمان تألیف منبع اصلی، این کتاب به عنوان منبع اصلی تدریس شود)
- ۲- الغلایینی، مصطفی (۱۹۹۴م). جامع الدروس العربیة. بیروت: المكتبة العصرية.
- ۳- ابن عقیل، عبدالله (۱۳۸۵ش). شرح ابن عقیل علی ألفیه ابن مالک. تهران: انتشارات ناصر خسرو.
- ۴- ابن هشام الأنصاری، عبدالله بن یوسف (۱۹۹۹م). مغنی اللیب عن کتب الأعاریب. بیروت: دارالأرقم.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری (پیشنهادی)

ارزشیابی آغازین: به منظور تعیین سطح اطلاعات علمی پیش‌نیاز در این درس، قبل از شروع فعالیت‌های آموزشی انجام می‌گیرد.
ارزشیابی تکوینی: فعالیت یادگیری و تکالیف عملکردی و شرکت در مباحث کلاس ۵ نمره
ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری ۱۵ نمره